

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 квітня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ, БІЗНЕСУ І ПСИХОЛОГІЇ
СЕКЦІЯ ТУРИЗМУ КАФЕДРИ ПСИХОЛОГІЇ І ТУРИЗМУ
ІНСТИТУТ КОНФУЦІЯ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІНГВІСТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ГДАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

“СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ”

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 квітня 2025 року

Київ
Видавничий центр КНЛУ
2025

Друкуються за рішенням вченої ради
Київського національного лінгвістичного університету
Протокол № 14 від 24 березня 2025 року

Редакційна колегія:

Володимир ВАСИЛЬЧУК – доктор історичних наук, професор, професор кафедри психології і туризму Київського національного лінгвістичного університету;

Максим ГЕДІН – доцент кафедри психології і туризму з виконанням обов’язків заступника декана факультету туризму, бізнесу і психології Київського національного лінгвістичного університету, кандидат історичних наук, доцент.

Сучасні тенденції розвитку сфери туризму та рекреації: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (17 квітня 2025 року, м. Київ). Заг. ред. Васильчук В. М., Гедін М. С. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2025. 230 с.

Збірник містить наукові публікації учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції розвитку сфери туризму та рекреації”, проведеної 17 квітня 2025 року секцією туризму кафедри психології і туризму Київського національного лінгвістичного університету.

Наукові публікації присвячені історії світового та вітчизняного туризму, проблемам індустрії гостинності в умовах війни, а також дослідженню місця України на світовому ринку туристичних послуг.

Розрахований на науковців, науково-педагогічних працівників та студентів.

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції розвитку сфери туризму та рекреації” доступний до вільного не комерційного використання в мережі Internet на сайті КНЛУ (<https://www.knlu.edu.ua/konferentsii-i-seminary.html>).

*Відповідальність за достовірність фактів, цитат,
імен та інших даних несуть автори публікацій.*

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Комп’ютерна верстка та дизайн – *Олена Григоренко*

Підписано до друку 25.03.2025 р. Формат 60×84 1/16
Папір друк. № 1 Спосіб друку офсетний. Обл.-вид. арк. 17,18
Умовн. друк. арк. 17,29. Умовн. фарбо-відб. 17,29
Наклад 100. Зам. № 25-004

Видавничий центр КНЛУ
Свідоцтво: серія ДК 1596 від 08.12.2003 р.

Віддруковано: ТОВ “Видавництво Ліра-К”
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net

ЗМІСТ

Васько Р. АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ЛІНГВІСТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	9
Сорокін С. НАРИС ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ ТУРЕЧЧИНИ Й РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЙОГО РОБОТИ У 2024 РОЦІ.....	11
ZHU Jingtao, SHI Yajun 文旅领域跨文化交流视域下的国际中文教育及孔 子学院远程中文教学项目 INTERNATIONAL CHINESE EDUCATION AND CONFUCIUS INSTITUTE REMOTE CHINESE TEACHING PROJECT IN THE CONTEXT OF CROSS-CULTURAL EXCHANGE IN THE CULTURAL TOURISM FIELD.....	14
Кучабський О. ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ..	16
Vizniak Y. DIRECTIONS OF INTERNATIONAL TOURISM DEVELOPMENT IN THE REPUBLIC OF LITHUANIA	20
Бондаренко О. ГЕОГРАФІЯ, КУЛЬТУРА, ПСИХОЛОГІЯ	23
Кучерява Г. ТУРИЗМ У НОВІЙ РЕАЛЬНОСТІ: КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ	26
Сушенко О., Корнійчук Р. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ БРЕНДІНГ ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО ТУРИЗМУ	30
Akhmedova O. THE STRATEGIC ROLE OF INTERNATIONAL BUSINESS TOURISM IN REVITALIZING UKRAINE'S ECONOMY ..	34
Авраменко Я. ІСТОРІЯ ЗАСНУВАННЯ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗБУДОВИ КУОРТУ ТРУСКАВЕЦЬ	38
Анікеєнко С. ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ В МЕКСИЦІ	42
Баршевський В. ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК РУШІЙНА СИЛА РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ.....	44
Білоус Д. ВИННИЙ ТУРИЗМ В ЄВРОПІ	47
Богдан Дар'я ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТЕМАТИЧНИХ ПАРКАХ: ДОСВІД ЄВРОПИ ТА ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	51
Богдан Діана ПОДІЄВІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ.....	54

Буджема К. ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ – ТУРИСТИЧНИЙ БРЕНД АБО ЯК КЛО – ЛЮСЕ ПРИВАБЛЮЄ ТУРИСТІВ.....	57
Василенченко К. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ.	60
Васильчук В. ПАРАДИГМИ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	63
Vasylchuk L. RELATIONSHIP BETWEEN ARTIFICIAL INTELIGENCE AND TOURISM: INFLUENCE AND POTENTIAL.	67
Вовченко М. ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	71
Гедін М. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	73
Герасименко О. АПІТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ В СФЕРІ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ. . . .	77
Глівінська Ю. УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ	80
Гнятак І., Гнятак О., Гереджук Ю. РЕКРЕАЦІЙНЕ ОСВОСННЯ ТА ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ НА ГОРУ ГОВЕРЛА.....	83
Гришук П. АРТ-ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ	85
Дацків І. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	89
Ден Сік Кан. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ МІЖНАРОДНОГО МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ	93
Дзезенко Д. ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ НА ЗАКАРПАТТІ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	96
Діденко А. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ПАМ'ЯТКИ КРАЇН ПІВДЕННОГО КАВКАЗУ В УКРАЇНІ	99
Дордука Є. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ ПІДХІД . .	101
Захарова А. ПАЛОМНИЦЬКИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	105

Зінченко В. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТУРИЗМУ - ЯК ЗАСОБИ ПРОПАГАНДИ ТА КОНТРПРОПАГАНДИ В ДЕРЖАВНІЙ ПОЛІТИЦІ	109
Ковальчук Д. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ	114
Комова О. СОЦІАЛЬНА МІСІЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ	118
Костюк К. ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	122
Кучай О. ПРОФЕСІЙНИЙ ЕТИКЕТ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ..	126
Лебедєва І. ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ПІСЛЯ ПАНДЕМІЇ COVID-19	130
Личова К. ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В ТАЙЛАНДІ	134
Ліхтанська К. ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ РИНОК ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ	138
Любимова Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТУРИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ З КИТАЙСЬКОЇ МОВИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	142
Мацука В. ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ: СВІТОВІ ПРАКТИКИ ТА ФАКТОРИ УСПІХУ	145
Мельник Т. ПРИРОДНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ РЕСПУБЛІКИ ФІЛІПІНИ	149
Мірзодасєва Т. РОЗВИТОК СТАРТАПІВ У ТУРИЗМІ ТА ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	153
Мороков С. ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЯК ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ США	156
Ореховський В. ТОМАС КУК ЯК ЗАСНОВНИК СУЧАСНОГО ТУРИЗМУ	159
Орчаковська В. ГОТЕЛЬНА ІНДУСТРІЯ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	163
Переверзєва А. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК АКТУАЛЬНИЙ ТРЕНД КУЛЬТУРИ В'ЄТНАМУ	167
Поліщук Т. ЗАХИСТ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: ПРИКЛАД УКРАЇНИ	171
Прийомська А. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АФРИКАНСЬКОГО РЕГІОНУ	175

Семененко Є. ПРИРОДНІ РЕСУРСИ МОНГОЛІЇ ЯК ОБ’ЄКТИ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	177
Смирнов І. ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИЙ ЧИННИК ТУРИСТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТОЛИЧНОГО ПОДОЛУ	181
Спасіченко І. РОЛЬ ЕТНІЧНИХ ФЕСТИВАЛІВ УКРАЇНИ В РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	186
Теплюк О. ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК НОВИЙ ФОРМАТ ПІДТРИМКИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ	190
Устїнова В. ТРАДИЦІЙНІ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ У РЕСТОРАНАХ ЯПОНІЇ : ПОЄДНАННЯ ОМОТЕНАСІ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ...	193
Фастовець О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ “ТЕМНОГО” ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	195
Харевич М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ КАЗАХСТАНУ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	200
Хрипонюк Т. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В ХХ СТОЛІТТІ	204
Ципко В. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ	206
Шевчук А. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БРАЗИЛІЇ	210
Шевчук С. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНДОНЕЗІЇ	214
Шука Г. СПІРАЛЬНА ДИНАМІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ ТУРИСТА	218
Юр’єв Д. РОЗВИТОК ЕКСКУРСІЙНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ	221

Галина ЩУКА

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри географії та туризму,
Закарпатський угорський інститут (Україна, Берегове)

СПІРАЛЬНА ДИНАМІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ ТУРИСТА

Halyna SHCHUKA

Doctor of Pedagogical of Sciences, Professor,
Professor of Geography and Tourism Department
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education,
(Ukraine, Berehove)

SPIRAL DYNAMICS AS A TOOL FOR DETERMINING NEEDS OF A TOURIST

Посилення конкуренції на туристичних ринках, збільшення кількості споживачів, які мають значний туристичний досвід та бажають яскравих вражень, спонукає фахівців туризму шукати нові шляхи визначення потреб потенційних мандрівників з метою їх максимального врахування при формуванні пропозиції.

На даний час напрацьовано значний досвід щодо сегментування туристичного ринку та подальшої роботи з цільовою аудиторією. Традиційно споживачів туристичних послуг об'єднують за соціально-демографічними, географічними, поведінковими або психологічними показниками. Пріоритетність тих чи тих показників під час сегментації споживачів значно зумовлена видом туризму, кожен із яких має свою специфіку (Щука & Коробейникова, 2024, с.74). Зростання попиту на індивідуальні подорожі спонукає шукати додаткові можливості визначення потреб потенційного споживача. Одним із таких інструментів є модель спіральної динаміки.

Теорія спіральної динаміки належить американському професору психології Клеру Грейвзу, і була доопрацьована його учнями Крісом Ковеном, Доном Беком і Кеном Уїлбером. Основна ідея полягає в тому, що на думку науковців, людство взагалі і кожна людина зокрема проходять через певні етапи, які характеризуються змінами свідомості. Ці парадигми свідомості (ціннісні комплекси) включають духовні вірування, культурні ідеї, моральні принципи, моделі навчання тощо. Для зручності вони кодуються різними кольорами: бежевий, фіолетовий, червоний, синій, оранжевий, зелений, жовтий, бірюзовий.

Розглянемо риси, які характеризують людей загалом та туриста зокрема на кожному з рівнів (Таблиця 1).

Таблиця 1

Характеристика потреб туристів на кожному рівні спіральної динаміки

Рівень	Характерні риси		Потреби туриста	Приклад
	Людини (загалом)	Туриста		
Бежевий (виживання)	Мета: задовольнити базові фізичні потреби; живе “тут і зараз”, керується інстинктами	Не усвідомлює культурного чи рекреаційного значення подорожей	Базові – їжа, вода, безпека.	Люди після пережитих катастроф чи війни
Фіолетовий (традиції та магія)	Містичні вірування в знаки та обереги, родову спадковість; дотримується традицій, зв’язана безліччо правил та обмежень.	Орієнтований на традиції, містику та обряди; цінує зв’язок з історією, предками та духовні практики.	Пошук магічного досвіду (мольфарні практики), захисту (місця сили, релігійні паломництва)	Представники релігійних громад, сімейні бізнеси
Червоний (сила та влада)	Діє імпульсивно, прагне влади, не зважає на правила, демонструє статус; вірить лише у силу і намагається все контролювати.	Хоче довести свою перевагу або силу; шукає адреналін, ризик і виклик для себе.	Самоствердження, перемога, особисті досягнення; збирають “трофеї” у вигляді фотографій чи рекордів.	Агресивні бізнесмени, підлітки-бунтарі
Синій (порядок і дисципліна)	Живе по закону, вірить у абсолютну та вищу силу, яка все контролює, карає зло і нагороджує добро	Шанувальники класичного культурного туризму; важливо: порядок, правила і “правильний” відпочинок.	Організованість, стабільність, культурне збагачення	Релігійні фанатики, військові
Помаранчевий (успіх і досягнення)	Орієнтовані на особистий розвиток, кар’єру, матеріальний успіх, досягнення, інновації; для неї світ повний ресурсів і можливостей	Важливі престижність подорожей, статус і унікальність досвіду.	Самовираження, розширення горизонтів, досягнення особистих цілей	підприємці, стартапери, топ-менеджери; VIP-туристи, “інстаграмні” мандрівники, любителі ексклюзиву
Зелений (гармонія і спільнота)	Сповідують принципи рівності, гуманізму, взаємоповаги; цінують різноманіття культур; вважають, що мають виконати своє призначення.	Прагнуть гармонії з природою, іншими культурами та людьми; еко-свідомі, соціально відповідальні.	Спільність, збереження природи, культурна емпатія	Активісти, екотуристи, волонтери, любителі slow travel (повільний туризм), вегетаріанські тури

Жовтий (системне мислення).	Системне мислення, комплексний погляд на світ, гнучкі, вміють адаптуватися. Цінять свободу, гідність та компетентність.	Прагнуть глибокого пізнання світу і системного бачення подорожей.	Пізнання, саморозвиток, інтеграція досвіду	Освітні туристи, мандрівники-дослідники, учасники інтелектуал. / індив. турів, любителі “екзотичних” знань
Бірюзовий (глобальна свідомість)	Мислить на рівні всієї планети, діє екологічно, прагне служіння людству, тримає баланс між раціональним і духовним	Подорож – спосіб досягнення гармонії, єдності та цілісного розвитку людства; подорожують з метою покращення світу	Гармонія на глобальному рівні, єдність і вплив на світ	Духовні лідери, далекоглядні реформатори, візіонери, учасники глобальних ініціатив, мандрівники-філософи

Джерело: складено автором

Відповідно до цієї теорії кожна людина розвивається у своєму темпі і може залишатися на якомусь рівні невизначено довго. Кожен наступний рівень не відкидає, а включає в себе попередній. Стереотипи поведінки попереднього рівня можуть відтворюватися на наступному. І що нам найбільш цікаво, людина позитивно сприймає тільки ті способи мотивації, правила поведінки та етичні принципи, які відповідають її рівню розвитку (Лантух, 2018, с. 12).

Відповідно, при формуванні індивідуальних турів, особистих продажах та обслуговуванню індивідуальних туристів чи родин, до кожного з цих рівнів бажано готувати відповідну пропозицію та здійснювати належну комунікацію.

Очевидно, що найбільш ефективна взаємодія між туристом та фахівцем туристичної фірми буде тоді, коли вони знаходяться на одному рівні, або ж професіонал туризму знаходиться рівнем вище. Це спонукає переосмислити перелік компетентностей, які формуються у здобувача під час навчання на спеціальності “Туризм і рекреація”, що і буде темою наших наступних досліджень.

Список використаних джерел:

- Лантух І. В. (2018). Розуміння особистісної надійності суб'єктів підприємницької діяльності в контексті концепції вертикального розвитку та соціально-еволюційної теорії спіральної динаміки. *Теорія і практика сучасної психології*, 6, 11–16.
- Щука Г. П. & Коробейникова Я. С. (2024). Критерії визначення типів споживачів послуг сільського туризму для формування маркетингової стратегії сільських туристичних DESTINACIЙ. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio*, 4, 71–80.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2024-4-7>